

VARIA I — sborník sestavený z materiálů I. kolokvia mladých jazykovědců

Eva Schneiderová

[Posudky a zprávy]

[\(pdf\)](#)

-

[104]Ve dnech 21.–22. října 1991 se v Modre-Piesku konalo 1. kolokvium mladých jazykovědců, které zorganizovala Slovenská jazyková společnost při SAV (dále SJS) spolu s katedrou slovenského jazyka Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě. U příležitosti konání II. kolokvia (26.–27. listopadu 1992) obdrželi všichni účastníci sborník *Varia I* sestavený z příspěvků přednesených na I. kolokviu. Přes počáteční [105]finanční těžkosti vyšel sborník díky obětavosti pracovníků SJS a s finanční podporou deníku *Smena*.

Sborník představuje 21 velice různorodých příspěvků mladých pracovníků vysokých škol (z Bratislavy, Banské Bystrice, Nitry, Prešova), z JÚLŠ SAV, z Ústavu slovenské literatury SAV, ale též z ÚJČ ČSAV z Brna a z Ústavu slavistiky a balkanistiky Akademie věd z Moskvy. Sborník je rozdělen do dvou částí, první část s úvodním slovem dr. Buzássyové, předsedkyně SJS při SAV, obsahuje 12 příspěvků. Velice zajímavý je příspěvek E. **Páleše** věnovaný problematice počítačového modelu jazyka a jeho fungování jako celku; J. **Sejáková** se zaměřila na činná přičestí v predikativní pozici; Ľ. **Valeková** se zabývala slovtvorně motivovanými slovy v pohádkách Daniela Heviera. Ľ. **Kralčák** se pokusil naznačit princip lexikálního způsobu intenzifikace příznaku a klasifikoval prostředky jejího vyjadřování. Sémanticky zaměřené jsou příspěvky O. **Orgoňové** zkoumající předpoklady sémantické integrace galicismů, tj. slov francouzského původu ve slovenštině, a T. **Grigorjanové** zabývající se lexikálněsémantickou analýzou sloves *vidieť* ve slovenštině a *видеть* v ruštině z aspektu kontextuálního. Některým otázkám jazykové dynamiky současné spisovné bulharštiny, češtiny a slovenštiny je věnován příspěvek Ľ. **Stojanové** z Bulharska, Ľ. **Králík** zase upozorňuje na některé zvláštnosti slovensko-rumunských vztahů, a to na základě etymologického rozboru slova *mazur*. Fonologické problematice se věnují příspěvky I. **Mačkové** analyzující vztahy jnezi specifickými úrovněmi sepětí jednotlivého a všeobecného ve zvukové rovině dnešní spisovné slovenštiny a J. **Rusnáka** popisující historické a aktuální obrysy interpretování neutralizace „sykavost“ – „nesykavost“ v řečové praxi s perspektivou možných východisek. Terminologicky jsou orientované příspěvky M. **Osipové** z Ruska seznamující nás s hydrografickou terminologií z oblasti Karpat a E. **Píchy** všímající si terminologických pojmenování ve všeobecném výkladovém slovníku spisovného slovenského jazyka.

Ve druhé části sborníku jsou příspěvky zaměřené spíše na problematiku mluveného jazyka, zajímavý je např. příspěvek M. **Šimkové** zaměřený na kondenzační a nekondenzační jevy v hovorové řeči, ale též příspěvek V. **Patrāše** zabývající se normativním aspektem hovorové podoby slovenštiny ve městě. Sociolingvistickou sondu představuje příspěvek M. **Sedlákové** zkoumající jazykové vědomí spisovné a nespisovné normy. S možnostmi využití sociolingvistické ankety při výzkumu jazykové situace v konkrétní nářečové oblasti nás

seznamuje příspěvek M. **Smatany**. Rovněž příspěvek S. **Kloferové** se věnuje nářečím, konkrétně některým otázkám soudobých nivelizačních procesů v tradičních teritoriálních dialektech a tendencím, které se při tomto vývoji objevují, **Ľ. Dvornická** popisuje současnou jazykovou situaci v Trnavě. **J. Kesselová** se zaměřila na nepřipravené dialogické projevy dětí předškolního a mladšího školního věku, **P. Odaloš** charakterizoval některé rysy tajné řeči (argotu) odsouzených. Společný příspěvek **P. Odaloše** a **V. Patrāše** je věnován zvláštnostem jazyka sportovních novinových zpráv informujících o fotbalovém mistrovství světa 1990 v Itálii.

Tematická pestrost příspěvků, které se dotýkaly různých oblastí jazyka, ukázala různorodost zájmů mladé generace i tvůrčí přístupy k jejich řešení. Doufejme, že tradice [106]setkávání mladých jazykovědců a vydávání sborníků z přednesených materiálů bude pokračovat i nadále.

[Naše řeč, ročník 77 \(1994\), číslo 2](#)